

men in opstand toen het Zuidafrikaanse parlement instemde met het voornemen van de regering-Botha om Zuidwest-Afrika te veroveren, wat toen nog een Duitse kolonie was. (Op het ogenblik verzetten hun nazaten zich met hand en tand tegen de V.N.-resolutie om zich uit dat gebied, Namibië, terug te trekken.)

De dienstweigerende rebellen trokken het veld in. 'Het was een vorm van geweldloos verzet,' aldus ds. Naudé. Generaal Smuts ging er echter met regerings-gezinde troepen achteraan om hen gevangen te nemen. Hij trachtte de rebellen te omsingelen. In een poging om met paarden en al de rivier de Vaal bij hoge waterstand over te steken werd generaal Beyers door de stroom meegesleurd. Hij verdrinkt.

'Juist in die tijd werd ik geboren,' vertelde ds. Naudé eens in een gesprek. Zijn vader vernoemde hem toen naar de omgekomen generaal: Christiaan Frederik Beyers.

Boerenoorlog

Het leven van de vader van ds. Naudé bevat een stuk geschiedenis, dat tal van Nederlanders indertijd emotioneel hebben meebeleefd, de tweede Boerenoorlog van 1899 tot 1902. Vader Naudé was voordien onderwijzer. Als vrijwilliger-veldprediker trok hij met generaal Beyers op kommando

draaide, nl. de goudvelden, die bij Witwatersrand waren ontdekt en die de Britse imperialisten, hoe dan ook, wilden hebben. Diepe afkeer van het Britse imperialisme deed Abraham Kuyper in 1900 een woedend artikel in de 'Revue des deux Mondes' schrijven, dat in diverse vertalingen in brochurevorm Europa doorging. Met name keerde Kuyper zich tegen het religieus gewaad, waarin de baatzucht van de Britten gekleed ging, tegen de vereenzelviging van het Koninkrijk Gods met het Britse rijk. Fel laakte hij uitlatingen als:

'Wat Afrika nodig heeft, is een Christelijke beschaving. De tegenwoordige oorlog is een deel van de prijs die moet worden betaald om tot dat doel te komen';

en:
'God heeft het Britse Rijk geschapen en grootliks uitgebreid, en tevens het Engelse Christendom. Het ware imperialisme ziet in elke winst aan grond, een uitbreiding van de roemvolle taak om het evangelie te verkondigen van de Engelsen Christus.' Maar 't ging de Britten in de kern van de zaak gewoon om goud en diamanten. Daarvoor sneuvelden ook 22.000 Britse soldaten.

'Vereniging'

Bij de 'Vrede van Vereniging' op 15 mei 1902 staakten de Boeren de ongelijke strijd, maar zes afgevaardigden van de Boeren wilden niet van opgeven weten. Zij weigerden te tekenen. Een van hen was de vader van ds. Naudé.

'Generaal Smuts heeft toen nog ernstig met hem gesproken,' weet ds. Naudé, 'maar mijn vader bleef weigeren.'

Gerechtigheid

Na de Boerenoorlog ging de veldprediker van generaal Beyers theologie studeren. Zijn zoon vertelt over hem:

'Hij was 'n geweldige "kampvegter" voor het Afrikaans. Afrikanerdom was schering en inslag bij ons thuis. We stonden ermee op en gingen ermee naar bed. Mijn vader heeft ook de eerste Afrikaans-talige school gesticht, toen er over het algemeen nog Hollands of Engels werd gesproken. In de sfeer van die cultuurstrijd ben ik opgegroeid.

Actief was hij ook voor de verbreiding van het evangelie. Samen met generaal Beyers heeft hij "op kommando" de eerste zendingsvereniging in Noord Transvaal gesticht. Daar was toen veel verzet tegen. Veel boeren wilden weinig of niets met zending te maken hebben, als gevolg van de invloed van Britse zendelingen.

Mijn vader had een sterk ontwikkeld gevoel voor gerechtigheid. Zijn strijd tegen de Britten in de vrijheidsoorlog, was verzet tegen onrecht. Daarmee heeft hij bij ons de grondslagen gelegd voor het morele bewustzijn dat tegen onrecht gestreden moet worden. We zijn thuis grootgebracht in de christelijke overtuiging dat 'n mens niet moet toelaten dat 'n ander mens onrecht geschiedt, want dat is in wezen iets onchristelijks. Dit heeft bij mij heel sterk ge-

DOMINEE ONTBIED POLISIE

Naudé Weggejaag van KJV.-Vergadering

JOHANNESBURG.

in wat spoedig een guerrilla-oorlog tegen de legers van Lord Roberts en Kitchener zou worden, tijdens de jaren dat president Paul Kruger, door koningin Wilhelmina met 'De Gelderland' gehaald, door Europa zwierf in vergeefse pogingen tot steun bij diverse regeringen.

Om de Boeren klein te krijgen, liet Kitchener hun boerderijen afbranden en hun vrouwen en kinderen opsluiten in concentratiekampen.

De ellende was onbeschrijfelijk. In deze oorlog sneuvelden 5071 boeren, 2974 overleden er en maar liefst 26.351 vrouwen en kinderen kwamen om in concentratiekampen. Zoals in vele oorlogen, vormden delfstoffen het eigenlijke punt waarom het

Piet Uys en zijn vier zonen.

